

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №3

з дисципліни «Бази даних і засоби управління»

Тема:

«Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL»

Виконав: студент III курсу

ФПМ групи КВ-04

Пригоцький А.П.

Перевірив:

Лабораторна робота №3

 $\it Mетою poботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.$

Завдання роботи полягає у наступному:

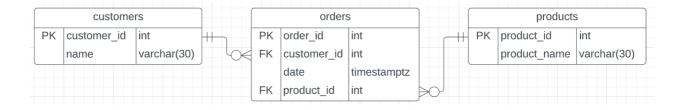
- 1. Перетворити модуль "Модель" з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об'єктно-реляційної проекції (ORM).
- 2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
- 3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
- 4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

Завдання № 1

Код БД:

```
CREATE TABLE "products" (
 "product_id" SERIAL,
 "product_name" varchar(30) NOT NULL,
PRIMARY KEY ("product_id")
);
CREATE TABLE "customers" (
 "customer_id" SERIAL,
 "name" varchar(30) NOT NULL,
PRIMARY KEY ("customer id")
);
CREATE TABLE "orders" (
 "order_id" SERIAL,
 "customer_id" int NOT NULL,
 "date" timestamptz default now(),
 "product_id" int NOT NULL,
PRIMARY KEY ("order_id"),
 CONSTRAINT "FK_orders.customer_id"
  FOREIGN KEY ("customer_id")
   REFERENCES "customers" ("customer_id"),
CONSTRAINT "FK orders.product id"
  FOREIGN KEY ("product_id")
   REFERENCES "products" ("product_id")
);
```

Схема БД:

Перетворення функцій:

Виклики запитів замінені засобами SQLAlchemy по роботі з об'єктами. Реалізована вставка, вилучення та редагування екземплярів класів-сутностей.

Демонстрація роботи:

Скріншоти будуть містити меню тільки коли виконується нова команда (так воно виводиться після кожної команди).

```
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command :
Your table names: customers, orders, products
Enter table name:
[<Customer(product_id='1', product_name='Cola')>, <Customer(product_id='2', product_name='Fanta')>]
Enter command: 1
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: orders
Enter command:
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: cust
[<Customer(customer_id='1', name='Anton')>, <Customer(customer_id='2', name='Nikolas')>]
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command: 2
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: order
Please, enter customer id:
Please, enter product id:
Enter command: 2
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: order:
Please, enter customer id:
Please, enter product id:
```

```
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command : 3
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: orders
Please, choose column to filter with
There are 3 columns {customer_id, order_id, product_id}
Please, choose 1 column:
Please, enter column value:
Enter command :
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: orde
[<Order(order_id='1', customer_id='1', date='2023-01-14 21:47:00.720472+02:00', product_id='2')>]
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command : 4
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: orders
Please, choose column to filter with
There are 3 columns {customer_id, order_id, product_id}
Please, choose 1 column:
Please, enter column value: 1
Please, choose column to update
There are 3 columns {customer_id, order_id, product_id}
Please, choose 1 column:
Please, enter column value: 1
Enter command :
```

[<Order(order_id='1', customer_id='1', date='2023-01-14 21:47:00.720472+02:00', product_id='1')>]

Your table names: customers, orders, products

Enter table name: order

```
1 SELECT *
    2 FROM orders
             LEFT JOIN customers
    4 USING (customer_id)
    5 LEFT JOIN products
    6 USING (product_id);
 Data Output Messages Notifications

    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □
    □</
                   product_id
                                                                                                      order_id integer date timestamp with time zone
                                                                                                                                                                                                                                 name
                                                          customer_id
                                                                                                                                                                                                                                                                                         product_name
                                                                                                                                                                                                                                 character varying
                                                                                                                                                                                                                                                                                        character varying
                   integer
                                                           integer
                                                                                             1
                                                                                                                               1 2023-01-14 21:47:00.720472+02 Anton
                                                                                                                                                                                                                                                                                          Cola
1
                                                 1
```

Демонстрація опрацювання помилок:

```
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command: 8
ERROR: You have to enter the number from 0 to 4
Enter command: 1
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: isa
The table name is wrong ERROR
SELECT press 1
ADD press 2
DELETE press 3
UPDATE press 4
EXIT press 0
Enter command: 4
Your table names: customers, orders, products
Enter table name: customer.
Please, choose column to filter with
There are 2 columns {customer_id, name}
Please, choose 1 column:
The column name is wrong ERROR
```

Код програми:

Структура кода була змінена, через те що створення класів SQLAlchemy по всім стандартам має відбуватися в окремому файлі (це дуже сильно збільшує читабельність коду).

- control_func без змін.
- view без змін.
- crud файл models тепер називається саме так, щоб не було плутатини з наступним файлом.
- model реалізація класів-таблиць БД.

Функції які реалізують запроси до БД були перероблені майже повністю (код функцій), через то що використання SQLAlchemy достатньо сильно змінює реалізацію однієї й тієї ж задачі, при цьому, інтерфейси функцій залишилися без змін.

control_func.py

```
from crud import *
from view import *
def request():
    input_command = command_identification()
    # Select function.
    if input command == '1':
        table name = table()
        select(table name)
    # Add function.
    elif input command == '2':
        table name = table()
        add(values to add(table name))
    # Delete function.
    elif input command == '3':
        table name = table()
        filter column, filter value = filter column data(table name)
        delete (table name, filter column, filter value)
    # Update function.
    elif input command == '4':
        table name = table()
        filter column, filter value = filter column data(table name)
        update column, update value = column to update data(table name)
        update(table name, filter column, filter value, update column,
update_value)
    # Exit from menu.
    elif input command == '0':
        exiting()
    else:
        command error()
        main()
    main()
def main():
    menu()
    request()
if __name__ == '__main__':
    # Uncomment to create new database.
    # recreate database()
    main()
```

view.py

```
import sys
from models import *
def table_invalid():
   print('The table name is wrong ERROR')
    sys.exit()
def column invalid():
    print("The column name is wrong ERROR")
    sys.exit()
def exiting():
   print('Exiting')
    sys.exit()
def command error():
    print("ERROR: You have to enter the number from 0 to 4")
def command identification():
    return input('Enter command : ')
def table():
   print('Your table names: customers, orders, products')
    table name = input('Enter table name: ')
    tables = {'customers': Customer, 'orders': Order, 'products': Product}
    if table name not in tables.keys():
        return table_invalid()
    return tables[table_name]
def values to add(table name):
    if table name == Order:
        print("Please, enter customer id:")
        customer id = input()
        print("Please, enter product id:")
        product id = input()
        if not customer id.isdigit() or not product id.isdigit():
            print("ERROR: Id should be a number")
            sys.exit()
        return Order(int(customer id), int(product id))
        print(f"Please, enter {'product name' if table name == Product else
        return table name(input())
def column(table name):
    if table name == Order:
        return Order.order id
    elif table_name == Customer:
        return Customer.customer_id
        return Product.product_id
```

```
def get column(table name):
    if table name == Order:
        print('There are 3 columns {customer id, order id, product id}')
        print('Please, choose 1 column:')
        column = input()
        columns = {'customer id': Order.customer id, 'order id':
Order.order_id, 'product_id': Order.product_id}
        if column not in columns.keys():
            return column invalid()
        return columns[column]
    elif table name == Customer:
        print('There are 2 columns {customer id, name}')
        print('Please, choose 1 column:')
        column = input()
        columns = {'customer id': Customer.customer id, 'name': Customer.name}
        if column not in columns.keys():
            return column invalid()
        return columns[column]
        print('There are 2 columns {product id, product name}')
        print('Please, choose 1 column:')
        column = input()
        columns = {'product id': Product.product id, 'product name':
Product.product name}
        if column not in columns.keys():
            return column invalid()
        return columns[column]
def get data():
    return input('Please, enter column value: ')
def filter_column_data(table_name):
    print("Please, choose column to filter with")
    filter column = get column(table name)
    filter value = get data()
    return filter column, filter value
def column to update data(table name):
    print("Please, choose column to update")
    update_column = get_column(table_name)
    update value = get data()
    return update column, update value
def menu():
   print()
    print("SELECT press 1")
    print("ADD press 2")
    print("DELETE press 3")
    print("UPDATE press 4")
   print('EXIT press 0')
   print()
```

models.py

```
from sqlalchemy.ext.declarative import declarative base
from sqlalchemy.orm import relationship
from sqlalchemy.sql import func
from sqlalchemy import Column, Integer, String, DateTime, ForeignKey
Base = declarative base()
class Customer(Base):
    tablename = 'customers'
    customer id = Column(Integer, primary key=True)
    name = Column(String, nullable=False)
    orders = relationship("Order", cascade="all,delete", passive deletes=True)
    def init (self, name):
        self.name = name
    def repr (self):
        return "<Customer(customer id='{}', name='{}')>" \
            .format(self.customer id, self.name)
class Order(Base):
    __tablename__ = 'orders'
    order id = Column(Integer, primary key=True)
    customer id = Column(Integer, ForeignKey('customers.customer id',
ondelete='CASCADE'))
    date = Column(DateTime(timezone=True), server default=func.now())
    product id = Column(Integer, ForeignKey('products.product id',
ondelete='CASCADE'), nullable=False)
    def init (self, customer id, product id):
        self.customer_id = customer_id
        self.product \overline{id} = product i\overline{d}
    def repr (self):
        return "<Order(order id='{}', customer_id='{}', date='{}',</pre>
product_id='{}')>" \
             .format(self.order id, self.customer id, self.date,
self.product id)
class Product(Base):
    __tablename__ = 'products'
product_id = Column(Integer, primary_key=True)
    product name = Column(String, nullable=False)
    products = relationship("Order", cascade="all,delete",
passive_deletes=True)
    def __init__(self, product_name):
        self.product name = product name
    def __repr__(self):
        return "<Customer(product_id='{}', product_name='{}')>" \
            .format(self.product id, self.product name)
```

crud.py

```
import sys
from sqlalchemy import create_engine
from sqlalchemy.orm import sessionmaker
from sqlalchemy.exc import SQLAlchemyError
from view import *
engine = create engine('postgresql://postgres:password@localhost:5432/test')
Session = sessionmaker(bind=engine)
def db error(err):
   print("WARNING: Error has occurred\n")
   print(err)
    sys.exit(-1)
def table nf(table name):
   print(f"ERROR: Table {table name} was not found in the database")
    sys.exit(-1)
def recreate database():
    Base.metadata.drop all(engine)
    Base.metadata.create all(engine)
def delete(table, column, row):
    s = Session()
    try:
        s.query(table).filter(column == row).delete()
        s.commit()
    except SQLAlchemyError as err:
        db error(err)
    s.close()
def add(element):
    s = Session()
    try:
        s.add(element)
        s.commit()
    except SQLAlchemyError as err:
        db error (err)
    s.close()
def select(table):
    s = Session()
    try:
        # Change to return if needed.
        print(s.query(table).all())
    except SQLAlchemyError as err:
        db error(err)
def update(table, filter_column, filter_column_value, column_to_upd,
updated_value):
    s = Session()
    try:
```

Завдання №2

BTree

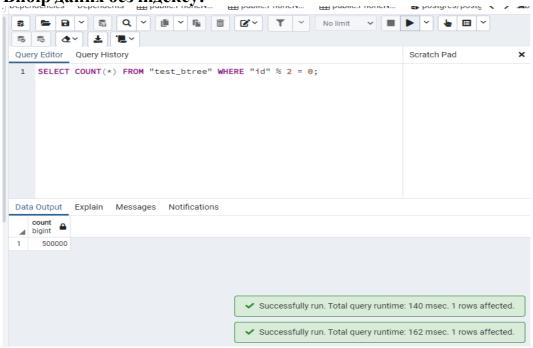
Для дослідження індексу була створена таблиця, яка має дві колонки: числову і текстову. Вони проіндексовані як ВТree. У таблицю було занесено 1000000 записів.

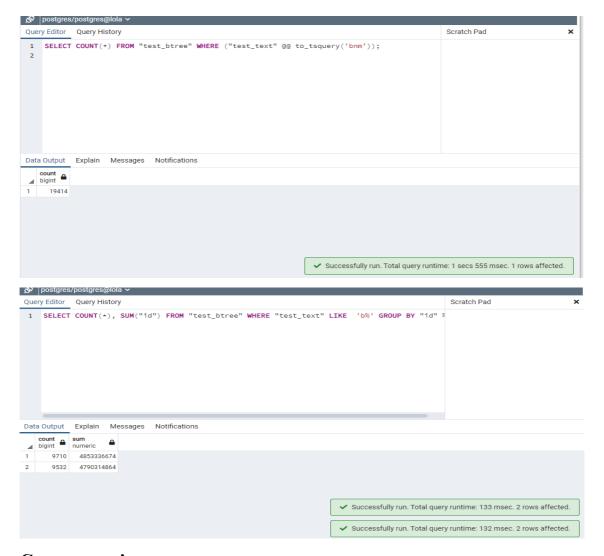
Створення таблиці:

Заповнення таблиці:

```
INSERT INTO "test_btree"("test_text") SELECT substr(characters, (random() *
length(characters) + 1)::integer, 10) FROM
(VALUES('qwertyuiopasdfghjklzxcvbnmQWERTYUIOPASDFGHJKLZXCVBNM')) as
symbols(characters), generate_series(1, 1000000) as q;
```

Вибір даних без індексу:

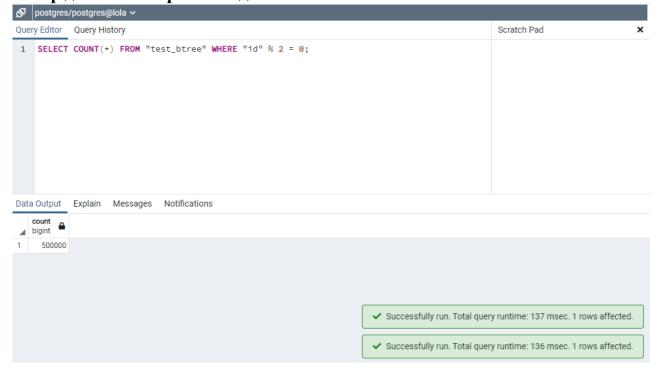

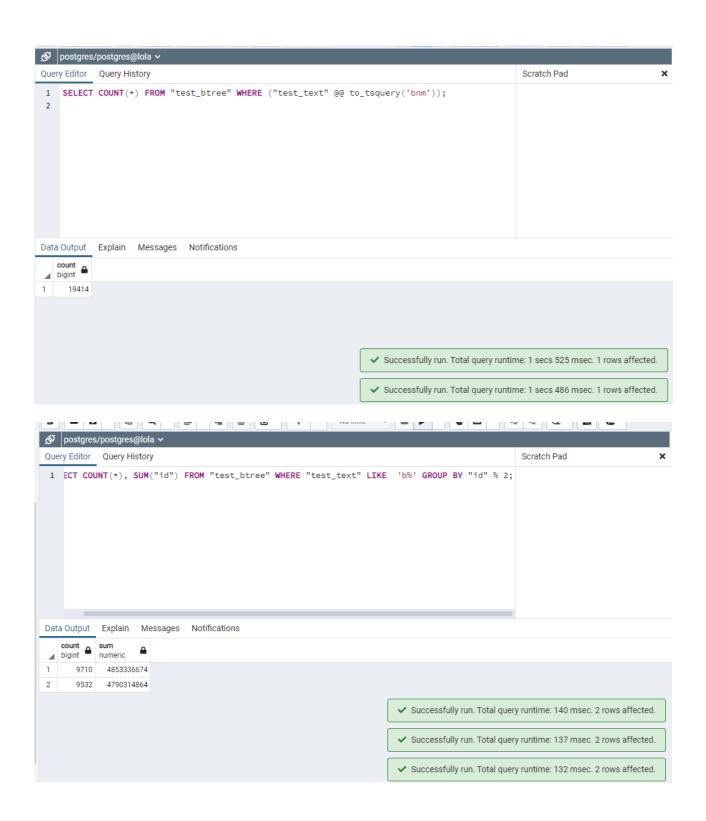

Створюємо індекс:

DROP INDEX IF EXISTS "test_btree_test_text_index";
CREATE INDEX "test_btree_test_text_index" ON "test_btree" USING btree ("test_text");

Вибір даних з створеним індексом:

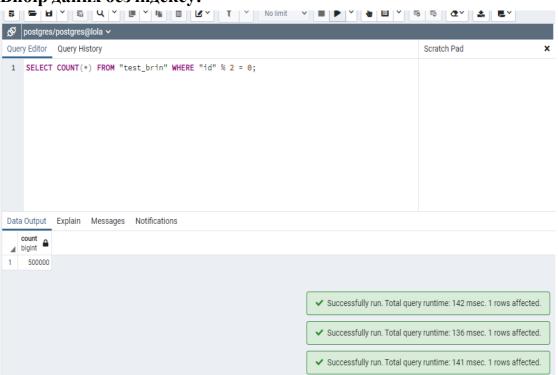
BRIN

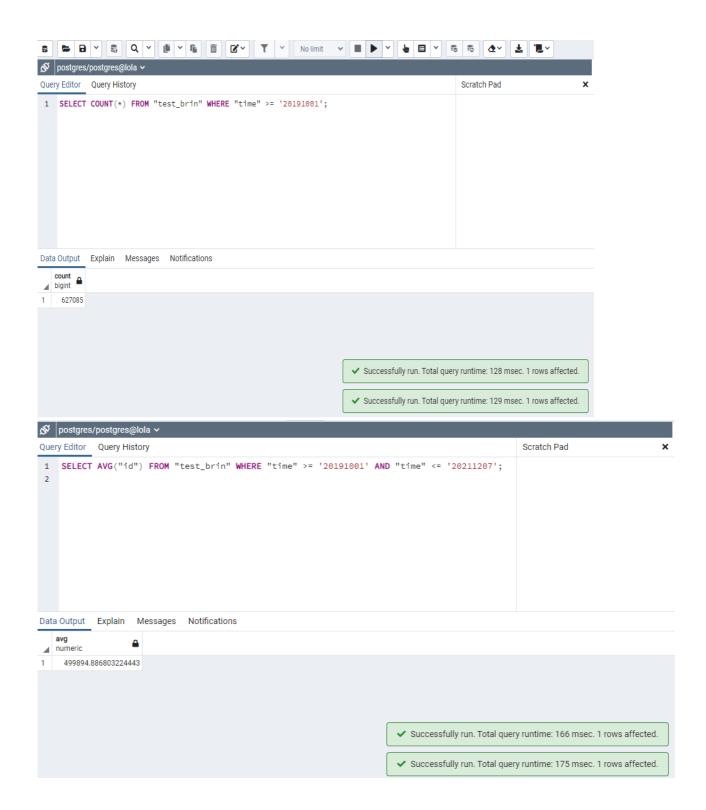
Для дослідження індексу була створена таблиця, яка має дві колонки: t_data типу timestamp without time zone (дата та час (без часового поясу)) і t_number типу integer. Колонка t_data проіндексована як BRIN. У таблицю занесено 1000000 записів.

Створення таблиці:

Заповнення таблиці:

Вибір даних без індексу:

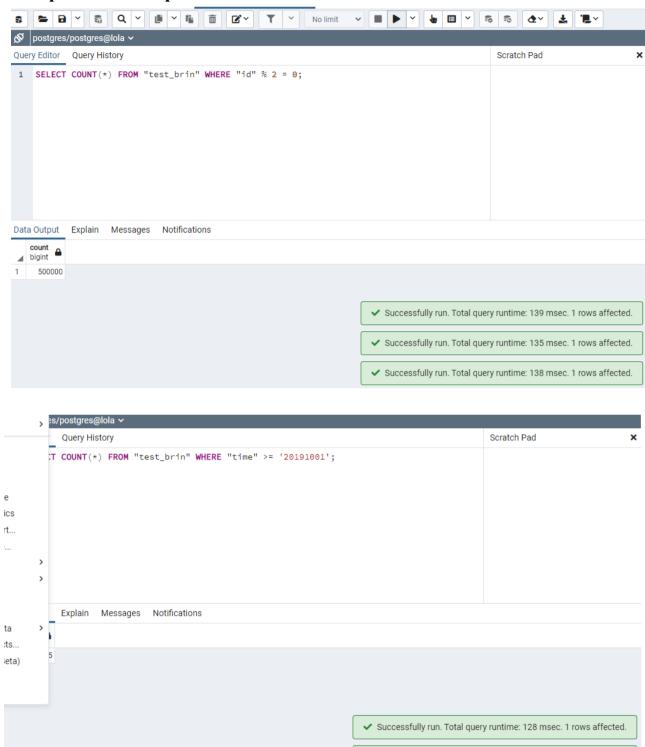

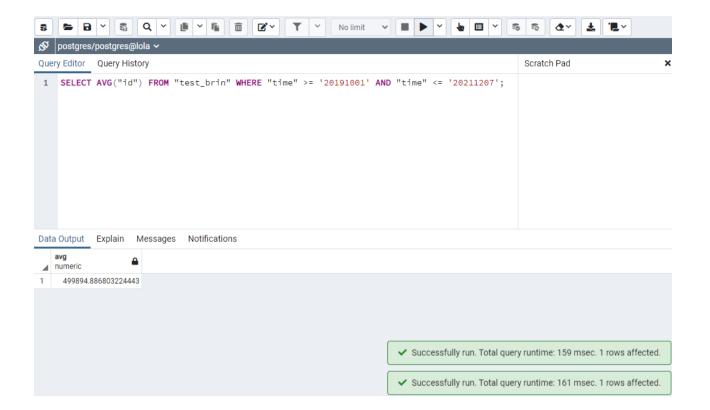
Створюємо індекс:

DROP INDEX IF EXISTS "test_brin_time_index";
CREATE INDEX "test_brin_time_index" ON "test_brin" USING brin("time")

Вибір даних з створеним індексом:

✓ Successfully run. Total query runtime: 132 msec. 1 rows affected.

Завдання №3

Розробити тригер бази даних PostgreSQL. Умова для тригера – before update, delete.

```
Таблиці:
DROP TABLE IF EXISTS "reader";
CREATE TABLE "reader"(
"readerID" bigserial PRIMARY KEY, "readerName" varchar(255)
DROP TABLE IF EXISTS "readerLog";
CREATE TABLE "readerLog"(
"id" bigserial PRIMARY KEY, "readerLogID" bigint, "readerLogName" varchar(255)
);
Тригер:
CREATE OR REPLACE FUNCTION update delete func() RETURNS TRIGGER as $$
DECLARE
CURSOR_LOG CURSOR FOR SELECT * FROM "readerLog";
row_Log "readerLog"%ROWTYPE;
begin
IF old."readerID" % 2 = 0 THEN
INSERT INTO "readerLog"("readerLogID", "readerLogName") VALUES (old."readerID",
old."readerName");
UPDATE "readerLog" SET "readerLogName" = trim(BOTH 'x' FROM "readerLogName");
RETURN NEW;
ELSE
RAISE NOTICE 'readerID is odd';
FOR row_log IN cursor_log LOOP
UPDATE "readerLog" SET "readerLogName" = 'x' || row_Log."readerLogName" || 'x' WHERE "id" =
row_log."id";
END LOOP;
RETURN NEW;
END IF;
END;
```

Ініціалізація тригера:

create trigger test_trigger before update or delete on reader for each row
execute procedure update_delete_func();

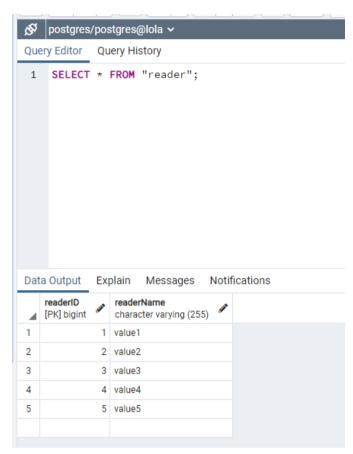
Принцип тригера:

\$\$ language plpgsql;

Спрацьовує коли проходить оновлення чи видалення рядка з парним номером і заноситься у таблицю Logs.

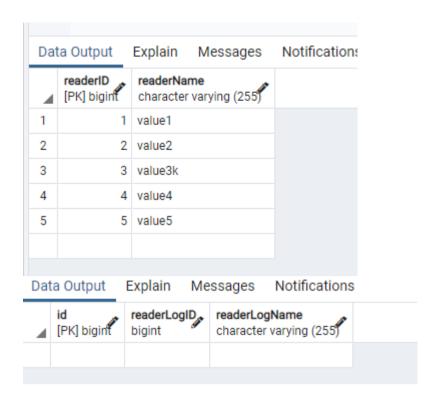
Ініцалізуємо таблицю:

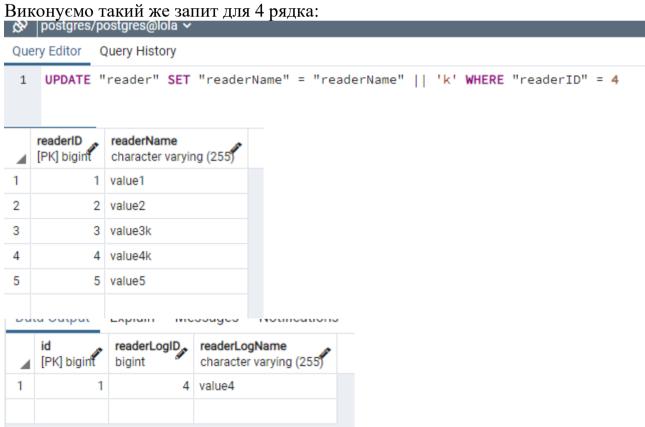
```
INSERT INTO "reader"("readerName")
VALUES ('value1'), ('value2'), ('value3'), ('value4'), ('value5');
```


Робимо запит:

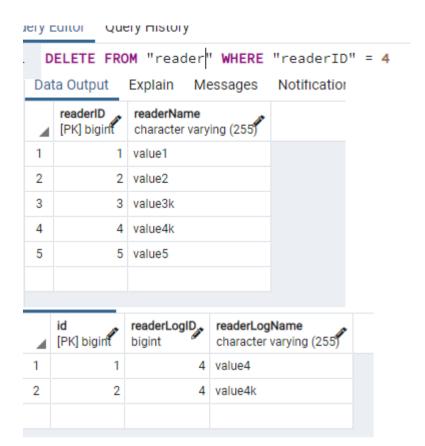
Після виконання запиту, бачимо, що у рядок за номером 3 було додано "k" та не був доданий рядок у logs.

Як бачимо, тригер спрацював і зробив запис до Logs.

Робиму запит на видалення за номером рядка 4:

Тригер спрацював на видалення також.